

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 5. februara 2024. godine
Br. ref.:RK 2317/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI122/23

Podnosilac

Avdi Shkodra

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Rev. br. 201/2022
od 17. januara 2023. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Avdi Shkodra (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Elmi Qerimi, advokat u opštini Gnjilane.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [Rev. br. 201/2022] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 17. januara 2023. godine u vezi sa presudom [Ac. br. 1302/17] Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 21. decembra 2021. godine i presudom [C. br. 30/07] Osnovnog suda u Gnjilanu (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 6. januara 2017. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporenu odluku primio 7. februara 2023. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude [Rev. br. 201/2022] Vrhovnog suda od 17. januara 2023. godine, kojom su, prema navodima podnosioca zahteva, povređeni članovi 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 46. [Zaštita imovine] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).
5. Pored toga, podnosilac zahteva traži uvođenje privremene mere sa ciljem, *“da se obustavi svaki sudski postupak, izvršni postupak, radnja ili odluka javnih organa do konačne odluke Ustavnog suda”*.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 22. (Procesuiranje podnesaka), 27. (Privremene mere) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) i 44. (Zahtev za uvođenje privremene mere) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 6. juna 2023. godine, podnosilac zahteva je putem pošte dostavio svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 15. juna 2023. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR. KI122/23] imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Enver Peci (članovi).
9. Dana 22. juna 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva. Istog dana je i Vrhovnom sudu poslata jedna kopija zahteva.
10. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023 je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo i stupio na snagu 15 dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika. S tim u vezi, shodno pravilu 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno će pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, nastaviti da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke.

11. Dana 14. avgusta 2023. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda da u roku od 15 dana dostavi povratnicu koja dokazuje datum kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.
12. Dana 24. avgusta 2023. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu gore navedeni dokument.
13. Dana 17. januara 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

14. Iz spisa predmeta proizilazi da je tužilac, R.Sh., dana 18.01.2007. godine, podneo tužbu za deobu zajedničke imovine protiv tuženog-podnosioca zahteva Avdija Shkodre, u vezi sa katastarskom parcelom br. 445/6, u površini od 415 m², koja se nalazi na mestu zvanom "Gavran" i koja se vodi na ime A (S) Sh. iz Gnjilana. Kasnije je preinačenjem tužbe podneskom od 18.01.2013. godine, tužilac R.Sh., pored podnosioca zahteva uvrstio kao tužene i F. Sh., H. Sh., Sh. Sh, O.Sh., M.Sh. i R.Sh. i tražio utvrđenje prava svojine na spornoj nepokretnosti u idealnom udelu 1/14, dok je na poslednjoj glavnoj raspravi izvršio preciziranje tužbenog zahteva, na taj način što je tražio 1/6 idealnog dela od 1/12 njenih delova, sa zahtevom da se utvrdi pravo na spornoj nepokretnosti.
15. Dana 6. januara 2017. godine, Osnovni sud je presudom [C. br. 30/07] delimično usvojio kao osnovan tužbeni zahtev tužilačke strane R.A., na taj način što je utvrdio da je isti vlasnik 1/14 idealnih delova sporne nepokretnosti, dok je u preostalom delu tužbeni zahtev odbio kao neutemeljen na zakonu.
16. Osnovni sud je obrazložio sledeće: *"Tužbeni zahtev je delimično utemeljen na zakonu, iz razloga što je pokojni S.Sh. ostavio 8 naslednika, uključujući i tuženog Avdija Shkodru, kojem nije osporena 1/2 svojine na kući sa dva ulaza, dok ostalim naslednicima, njih sedmoro (7), pripada pravo svojine na preostalom delu kuće, a ne kako je tužilac precizirao tužbeni zahtev na 1/6 od 1/12 njenih idealnih delova, pošto nema 6 već 7 naslednika. U konkretnom slučaju je odlučeno manje od tužbenog zahteva tužioca, tako da nemamo prekoračenje tužbenog zahteva. Godine 1983. postignut je Sporazum o raskidu ekonomske i porodične zajednice, koji je sačinjen u pisanoj formi i slobodnom voljom. Isti nije osporen do momenta podnošenja tužbe, a stranke su, sprovodeći ovaj sporazum, koristile dva ulaza kuće, tako što je Avdi Shkodra koristio ulaz br. 1, dok su njegovi roditelji S.Sh. i H.Sh. koristili ulaz br. 2. Plac na kome je izgrađena kuća kupljen je od bivšeg SIZ-a za stambene i komunalne delatnosti u Gnjilanu, zajedničkim doprinosom parničara. U vreme kada je plac kupljen 1980. godine i izgrađena kuća, sve parnične strane su živele u široj ekonomskoj i porodičnoj zajednici, na taj način što je imovinom upravljao S.Sh. Iz izjava parničnih stranaka nije sporna činjenica da je tužilac R.A. zakonski naslednik prvog naslednog reda pokojnog S.Sh. Uviđajem na licu mesta i geodetskim veštačenjem od 13.10.2016. godine, utvrđuje se da je na parceli 445/6 izgrađena jedna kuća sa dva ulaza. Trenutni korisnik objekta u ulazu 1 je Avdi Shkodra, a u ulazu 2 je to tužilac R.A. Stoga je sud na osnovu činjenice da su parnične stranke kupile plac za vreme dok su bile u široj porodičnoj zajednici, da su prilikom deobe zajednice saglasnost dali svi odrasli članovi i da od tog vremena pa do sada koriste svoje delove kuće sa dva ulaza i imajući u vidu činjenicu da su svi oni zakonski naslednici prvog naslednog reda iza smrti S.Sh., tako da im pripada i pravo na ostavštinu, ali prema deobi koja je izvršena 05.03.1983. godine, a na osnovu članova 20, 33. i 36. ZOSPO-a, zakona koji je bio na snazi u vreme nastanka materijalno-pravnog odnosa, odnosno postizanja sporazuma o deobi ekonomske i porodične zajednice i u vreme de facto otvaranja zaostavštine, sud je usvojio tužbeni zahtev tužioca kao utemeljen na zakonu i utvrdio da je on vlasnik 1/14 idealnih delova parcele".*

17. Dana 25. januara 2017. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu, u kojoj tvrdi da je došlo do povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se pobijana presuda preinači i tužbeni zahtev tužioca odbije kao neosnovan ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.
18. Dana 21. decembra 2021. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 1302/17] odlučio: **(i) ODBIJA SE** kao neosnovana žalba podnosioca zahteva; **(ii) POTVRĐUJE SE** presuda [C. br. 30/07] Osnovnog suda od 06.01.2017. godine.
19. Dana 6. aprila 2022. godine, podnosilac zahteva je izjavio reviziju Vrhovnom sudu, navodeći bitne povrede odredaba ZPP-a i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se predmet vrati na ponovno odlučivanje, a da se tužbeni zahtev tužioca R.A. odbije kao neosnovan.
20. Dana 17. januara 2023. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 201/2022] odbio, kao neosnovanu, reviziju koju je podnosilac zahteva izjavio protiv presude Apelacionog suda. Vrhovni sud je ocenio da su procesno i materijalno pravo pravilno primenjeni i da je deoba imovine izvršena uz vrednovanje svačijeg doprinosa u njenom stvaranju, uključujući i doprinos podnosioca zahteva.

Navodi podnosioca zahteva

21. Podnosilac zahteva tvrdi da je došlo do povrede članova 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 46. [Zaštita imovine] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.
22. Podnosilac zahteva navodi sledeće: *“Audi Shkodra je pobijanim presudama bez pravnog osnova lišen prava svojine, zbog čega smatra da mu je povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, takođe misli da mu je povređeno i pravo na imovinu koje mu je zagarantovano, kao i da je tuženom uskraćeno Ustavom zagarantovano pravo jer su donete sumnjive odluke, koje su u suprotnosti sa materijalnim pravom, a takođe povređeno je i pravo na pravično suđenje. Sudovi svih instanci su u svojim presudama imali pristrasne stavove kada su i nastupile kontinuirane situacije i povrede”.*
23. Podnosilac zahteva takođe traži od Suda, *“da uvede privremenu meru u odnosu na presudu C. br. 30/2007 i da se obustavi svaki sudski postupak, izvršni postupak, radnja ili odluka javnih organa koja proizilazi iz te presude do konačne odluke Ustavnog suda”.*
24. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda: (i) da proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da oceni zakonitost presude [C. br. 30/2007], presude [Ac. br. 1302/2017] i presude [Rev. br. 201/2022]; (iii) da uvede privremenu meru u odnosu na presudu [C. br. 30/2007] od 14. decembra 2016. godine, koja je pravosnažna od 21. decembra 2021. godine, kada je odlučeno povodom žalbe u Apelacionom sudu i da se obustavi svaki sudski postupak, izvršni postupak, radnja ili odluka javnih organa koja proizilazi iz te presude do konačne odluke Ustavnog suda; (iv) da utvrdi da je došlo do povrede članova 31, 22.2, 46. i 54. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP; (v) da proglasi ništavim presudu [C. br. 30/2007] Osnovnog suda, presudu [AC. br. 1302/2017] Apelacionog suda i presudu [Rev. br. 201/2022] Vrhovnog suda; i (vi) da vrati presudu Osnovnog suda na ponovno suđenje.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 22.

[Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata]

“Ljudska prava i slobode, koja su utvrđena sledećim međunarodnim sporazumima i instrumentima garantovana su ovim Ustavom, i direktno se primenjuju na teritoriji Republike Kosovo i imaju premoć, u slučaju konflikta, nad svim zakonskim odredbama i ostalim aktima javnih institucija:

[...]

2)) Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i protokoli iste”.

[...]

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.

Član 46.

[Zaštita imovine]

“1. Garantuje se pravo na imovinu.

2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.

3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproprijuje.

4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.

5. Intelektualno pravo je zaštićeno zakonom”.

Član 54.

[Sudska zaštita prava]

“Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno”.

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6.
(Pravo na pravično suđenje)

“1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde”.
[...]

ZAKON BR. 03/L-006 O PARNIČNOM POSTUPKU

Član 8.
[Bez naslova]

“8.1 Koje će se činjenice smatrati dokazanim, a koje ne, odlučuje sam sud na osnovu pažljive i savesne procene dokaza, ali i na osnovu rezultata celokupnog procesuiranja.

8.2 Sud savesno i pažljivo razmatra svaki dokaz posebno, i sve dokaze zajedno”.

Član 160.
[Bez naslova]

“160.1 Presuda pismeno sastavljena treba da sadrži: uvodni deo, dispozitiv, obrazloženje i uputstvo o pravu žalbe protiv presude.

160.2 Uvodni deo presude sadrži: naziv suda, ime i prezime sudije, ime i prezime, mesto stanovanja odnosno mesto boravka stranki, njihovih zakonskih zastupnika, i zastupnika sa punomoćjem, kratak iskaz predmeta spora i njegovu vrednost, dan okončanja glavne rasprave iskaz stranki, njihovih zakonskih zastupnika, i zastupnika sa punomoćjem koji su bili prisutni na ročištu za takvu raspravu kao i dan kada je doneta presuda.

160.3 Dispozitiv presude sadrži: odluku kojom se usvajaju ili odbijaju posebni zahtevi koji se odnose na glavno pitanje i sporedne zahteve, odluku o postojanju ili ne postojanju podnetog zahteva sa ciljem njegove nadoknade tužbenim zahtevom kao i odluku o troškovima postupka.

160.4 Obrazloženje presude sadrži: zahteve stranki, činjenice koje su podneli, i predloženi dokazi, koje je od tih činjenica potvrdio, zašto i kako je potvrdio te činjenice, a ako ih je potvrdio putem dokaza koje je dokaze koristio i kako je njih uređivao.

160.5 Sud posebno navodi koje odredbe materijalnog prava je primenio prilikom odlučivanja o zahtevima stranki. Kada postoji potreba sud se izjašnjava i u vezi sa stavovima stranki o pravnoj osnovi spora, kao i o predlozima i njihovim pobijanjima, o kojima sud nije dala obrazloženje za odluke koje je ranije doneo tokom sudskog procesa.

160.6 U delu obrazloženja presude u odsustvu, presude na osnovu priznanja , presude na osnovu odustajanja od tužbenog zahteva ili presude zbog odsustva , navode se samo razlozi koji justifikuju donošenje takvih presuda.

Član 182.
[Bez naslova]

“182.1 Osnovno kršenje odredbi parničnog postupka postoji ukoliko sud tokom postupka nije primenjivao ili je primenjivao na nepravilan način neku odredbu ovog zakona, a ova je imala ili mogla da ima uticaj na donošenje zakonite i pravedne presude.

182.2 Suštinsko kršenje odredbi parničnog postupka postoji uvek:

a) ukoliko se sud sastavljen ne po odredbama ili u donošenju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnoj raspravi;

b) ukoliko je odlučeno o zahtevu koji ne spada pod sudsku jurisdikciju;

c) ukoliko je u donošenju presude učestvovao sudija koji se prema zakonu treba izuzeti , odnosno sudskom odlukom je bio izuzet ili prilikom donošenja odluke je učestvovalo lice koji nema svojstvo sudije;

d) ukoliko je sud prema prigovoru stranke pogrešno odlučio da je stvarno nadležan;

e) ukoliko je odlučeno o zahtevu prema podignutoj tužbi nakon zakonom predviđenog roka;

f) ukoliko je sud odlučio o tužbenom zahtevu za koji je stvarne nadležnosti najviši sud iste vrste, sud druge vrste;

g) ukoliko je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona sud bazirao svoju odluku na nedozvoljivo raspoloženje stranki (član 3. stav 3.);

h) ukoliko je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona, sud doneo presudu zbog priznanja, neubeđenja, odsustva, odustajanja od tužbe ili bez vođenja glavne rasprave;

i) ukoliko nekoj od stranaka nezakonitim postupanjem a posebno ne davanjem mogućnosti za razmatranje stvari na sudu;

j) ukoliko je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona, sud odbio zahtev stranke, da u postupku koristi svoj jezik i pismo, i da prati postupak na svom jeziku, tako da se zbog toga žali;

k) ukoliko je u postupku kao tužilac ili tuženi učestvovalo lice koje ne može biti stranka u postupku, ili ukoliko stranku koja je pravno lice nije zastupalo ovlašćeno lice, ili ukoliko stranku bez parnične sposobnosti nije zastupao zakonski zastupnik, odnosno zastupnik sa punomoćjem stranke nije imao potrebno ovlašćenje za vođenje postupka, ili za vršenje neke radnje u postupku, ukoliko vođenje postupka odnosno vršenje posebnih radnji u postupku nije kasnije dozvoljeno;

l) ukoliko je odlučeno o zahtevu za koji se nastavlja postupak ili za koju je ranije doneta konačna presuda, ili od koje je tužilac odustao ili za koje je došlo do sudskog poravnanja;

m) ukoliko je u suprotnosti sa zakonom izuzeta publika na glavnoj raspravi;

n) ukoliko presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati a posebno ukoliko je dispozitiv presude nerazumljiv ili kontradiktoran, po sebi ili sa razlozima presude, ili ukoliko presuda nema uopšte razloga ili u njoj nisu uopšte navedeni razlozi odlučnih činjenica, ili su ti razlozi nejasni, ili kontradiktorni ili ukoliko o odlučnim činjenicama postoje protivurečnosti između onoga što se u razlogu presude navodi o sadržaju dokumenta ili zapisnika o podacima datim u postupku i samih tih dokumenata ili zapisnika;

o) ukoliko je presudom prevaziđen tužbeni zahtev”.

ZAKON BR. 2004/32 O PORODICI NA KOSOVU

Član 271. (Porodično domaćinstvo)

“Porodično domaćinstvo obuhvata supružnike i njihovu užu porodicu, koja ovim zakonom podrazumeva decu i roditelje supružnika. Druga bliska lica porodice kao i lica koja su ekonomski zavisna a koja žive u zajedničkoj kući sa supružnicima, mogu se smatrati članovima porodičnog domaćinstva u smislu ovog zakona”.

Član 272. (Sticanje imovine)

“Sva imovina koja bude stečena za vreme trajanja takve zajednice smatraće se zajedničkom imovinom svih članova porodičnog domaćinstva koji su učestvovali u sticanju te imovine”.

Ocena prihvatljivosti zahteva

25. Sud na početku razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, predviđeni Zakonom i dalje precizirani Poslovníkom.

26. U tom smislu, Sud se prvo poziva na stavove 1. i 7. člana 113. Ustava, kojima je utvrđeno:

“(1) Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

(7) Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

27. Sud se dalje poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, kojima je predviđeno:

Član 47. (Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagaranтовana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
(Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
(Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]”.

28. Prilikom ocene ispunjenosti gore navedenih uslova prihvatljivosti, Sud primećuje da je podnosilac zahteva precizirao da osporava akt javnog organa, odnosno presudu [Rev. br. 201/2022] Vrhovnog suda od 17. januara 2023. godine, nakon iscrpljivanja pravnih sredstava propisanih zakonom. Podnosilac zahteva je takođe razjasnio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređeni, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokom koji je propisan u članu 49. Zakona.
29. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti predviđene u pravilu 34. (Kriterijum prihvatljivosti) Poslovnika. Pravilo 34 (2) Poslovnika utvrđuje kriterijume na osnovu kojih Sud može da razmatra zahtev, uključujući i kriterijum da zahtev nije očigledno neosnovan. Pravilo 34 (2) precizira:
- “Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju”.*
30. Sud podseća da gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a i sudske prakse Suda, omogućava poslednje pomenutom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39. Poslovnika (vidi slučaj [KI04/21](#), podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; vidi, takođe, slučaj [KI175/20](#), podnositeljka *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
31. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “očigledno neosnovan” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih “očigledno neosnovanim navodima”. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “četvrtog stepena”; (ii) navodi koje karakteriše “jasno ili očigledno odsustvo povrede”; (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi; i na kraju, (iv) “konfuzni i nejasni” navodi (vidi slučaj [KI04/21](#), citiran iznad, stav 27, kao i slučaj [KI175/20](#), citiran iznad, stav 38).

32. U kontekstu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, pri oceni da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će najpre podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarrantovane Ustavom (vidi slučaj KIO4/21, citiran iznad, stav 28).
33. Sud primećuje da je suština ovog slučaja povezana sa tužbom tužioca R.Sh. za deobu zajedničke imovine protiv tuženog-podnosioca zahteva u vezi sa katastarskom parcelom br. 445/6, u površini od 415 m², koja se nalazi na mestu zvanom "Gavran" u Gnjanu. Osnovni sud je delimično usvojio kao osnovan tužbeni zahtev tužioca R.A. i utvrdio da je isti vlasnik 1/14 idealnog dela sporne parcele, dok je preostali deo tužbenog zahteva odbio kao neutemeljen na zakonu. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu, navodeći da je došlo do povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se pobijana presuda preinači i tužbeni zahtev tužioca odbije kao neosnovan, ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Apelacioni sud je odlučio da odbije, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdi odluku prvostepenog suda. Podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu navodeći bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se predmet vrati na ponovno odlučivanje, a da se tužbeni zahtev tužioca R.A. odbije kao neosnovan. Vrhovni sud je odbio kao neosnovanu reviziju koju je podnosilac zahteva podneo protiv presude Apelacionog suda. Vrhovni sud je ocenio da je deoba imovine izvršena uz procenu svačijeg doprinosa u njenom stvaranju, onako kako je s pravom odlučio prvostepeni sud.
34. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da je, *"pobijanim presudama bez pravnog osnova lišen prava svojine, zbog čega smatra da mu je povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, takođe misli da mu je povređeno i pravo na imovinu koje mu je zagarrantovano, kao i da je tuženom uskraćeno Ustavom zagarrantovano pravo jer su donete sumnjive odluke, koje su u suprotnosti sa materijalnim pravom, a takođe povređeno je i pravo na pravično suđenje. Sudovi svih instanci su u svojim presudama imali pristrasne stavove kada su i stvorene kontinuirane situacije i povrede"*, čime su mu povređena ustavna prava i slobode zagarrantovane članovima 22, 31, 46. i 54. Ustava, kao i članom 6. EKLJP.
35. S tim u vezi, Sud ukazuje na nalaze Apelacionog suda: *"U obrazloženju presude sud je ukazao i na materijalno-pravne norme koje su primenjene radi njenog donošenja, čime je ispunjen i zahtev iz člana 160.5 ZPP-a. Što se tiče primene materijalnog prava, Apelacioni sud u potpunosti uvažava zaključak prvostepenog suda zbog toga što je činjenično stanje utvrđeno od strane suda u skladu sa materijalnim pravom na koje se poziva, odakle je proizašao i meritorni zaključak ove sporne stvari. U ovom slučaju sud se pozvao na odredbu, odnosno na članove 20, 33. i 36. ZOSPO-a. Prvostepeni sud je pravilno utvrdio da je tužbeni zahtev tužioca utemeljen na zakonu u smislu gore navedenih odredaba iz razloga što se iz spisa predmeta utvrđuje da je tužilac 1/14 idealnog dela parcele. Obrazloženje presude sadrži i referencu koja se odnosi na materijalno pravo sa objašnjenjima kako je materijalno pravo primenjeno u odnosu na činjenično stanje koje je dokazano od strane suda. Ne stoji navodi o pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju iz razloga što se iz spisa predmeta i na osnovu činjenice da su parnične stranke kupile plac dok su bile u široj porodičnoj zajednici, da su prilikom deobe zajednice svi odrasli članovi dali saglasnost za takvu deobu i da od tog vremena pa do sada koriste svoje delove kuće u dva ulaza, a s obzirom na činjenicu da su svi oni zakonski naslednici prvog naslednog reda nakon smrti S.Sh., tako da imaju i pravo na ostavštinu, ali prema deobi koja je izvršena*

05.03.1983. godine, a na osnovu članova 20, 33. i 36. ZOSPO-a, koji je bio na snazi u vreme postizanja sporazuma i u vreme de facto otvaranja zaostavštine, sud je usvojio tužbeni zahtev tužioca kao utemeljen na zakonu i utvrdio da je on vlasnik 1/14 idealnog dela parcele, zbog čega je prvostepeni sud pravilno ocenio izvedene dokaze koji se nalaza u spisima predmeta i koji su međusobno saglasni”.

36. Sud, takođe, ukazuje na utvrđenja Vrhovnog suda, i to: “Drugostepena presuda je po strukturi i sadržaju u skladu sa članom 160. ZPP-a, izreka je uredno sastavljena, a obrazloženje presude je u potpunosti u skladu sa načinom odlučivanja. Drugostepeni sud je ispitao sve žalbene navode koje je izneo punomoćnik tuženog i dao jasne razloge u vezi sa pokrenutim pitanjima koja se odnose na bitnu povredu procesnih odredaba, pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, kao i na pogrešnu primenu materijalnih odredbi, u kom slučaju je ispunio zakonske zahteve iz člana 204. ZPP-a. Na osnovu činjeničnog stanja koje je utvrdio prvostepeni sud, a koje je prihvaćeno i od strane drugostepenog suda, proizilazi da su sudovi pogrešno primenili materijalno pravo, odnosno članove 20, 33. i 36. ZOSPO-a. U ovom slučaju, tužilac i tuženi su naslednici prvog reda pokojnog S.Sh., ali nepokretnost koja je predmet razmatranja u vreme kada je zaključen sporazum iz 1983. godine, ali i u vreme smrti, nije se vodila na ime pokojnog i samim tim se ne može tretirati kao ostavinska masa i kao takva deliti, kako su to tvrdili nižestepeni sudovi. Pored toga, sporazum ne može da služi kao osnov za sticanje prava svojine, već samo kao činjenica o tome kako su stranke uložile napore da međusobno podele svoju imovinu. Iz izloženih činjenica proizilazi da je sporna nepokretnost nastala za vreme dok su se parnične stranke nalazile u porodičnoj zajednici. Na osnovu takvih činjenica, u ovom slučaju se za ispitivanje zahteva tužioca moraju primeniti odredbe iz članova 271. i 272. Zakona o porodici na Kosovu. Na osnovu činjenica u predmetu i gore citiranih zakonskih odredbi, proizilazi da je tužilac suvlasnik sa 1/14 idealnog dela sporne nepokretnosti, to stoga što se ova imovina smatra zajedničkom imovinom svih članova porodice koji su u različitim oblicima učestvovali u njenom stvaranju i kao takva je podeljena između njih prema sporazumu u pisanoj formi. U odnosu na to koliko je i ko više doprineo stvaranju ove imovine, doprinos tuženog Avdiya Shkodre je više vrednovan jer je njemu data 1/2 te nepokretnosti, dok je ostalima data druga polovina. Na osnovu ovog sporazuma o deobi i činjeničnog stanja proizilazi da tuženi koristi njenu 1/2, dok tužilac sa braćom i sestrama, njih ukupno 7 članova, koriste njenu 1/2. Da bi deoba bila po sporazumu i onako kako se stvarno koristi, ocenjujući svačiji doprinos u njenom stvaranju, tužiocu treba da pripadne 1/14 ove nepokretnosti, onako kako je pravilno odlučio prvostepeni sud”.
37. Sa svega napred navedenog, Sud ocenjuje da su redovni sudovi: (i) objasnili pozadinu sporne imovine; (ii) jasno precizirali zakonske odredbe koje su primenljive u slučaju podnosioca zahteva; i na kraju, (iii) utvrdili da su podnosilac zahteva i ostale stranke uključene u ovaj imovinski spor prihvatili svoje odgovarajuće udele na osnovu njihovog doprinosa na zakonom predviđen način.
38. Sud ponovo ističe da su osporene odluke redovnih sudova obrazložene i da sadrže utvrđene činjenice, relevantne zakonske odredbe i logičan odnos među njima (vidi slučajeve Suda br. [KI174/21](#), podnosilac *Bashkim Makiqi*, citiran iznad, stav 58 i br. [KI72/12](#), podnosilac *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine, stav 61, i br. [KI135/14](#), *IKK Classic*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 58).
39. Povodom navoda o pogrešnoj primeni zakona od strane redovnih sudova, Sud je dosledno naglašavao da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da on sam ne može da ocenjuje činjenice koje su opredelile redovan sud da donese jednu određenu odluku za

razliku od drugih koje je mogao da donese. Da nije tako, Sud bi postupao kao sud "četvrtog stepena", čime bi zanemario granice koje su postavljene za njegovu nadležnost (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference; i vidi, takođe, slučajeve Suda [KI128/18](#), podnosilac *Limak Kosovo International Airport A.D. "Adem Jashari"*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. maja 2019. godine, stav 56; i [KI62/19](#), podnosilac *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. novembra 2019. godine, stav 58).

40. Prilikom ocene postupaka koji su sprovedeni pred redovnim sudovima u celini, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva imao pogodnosti kontradiktornog postupka i da je imao mogućnost da u raznim fazama postupka iznese tvrdnje i dokaze koje je smatrao bitnim za svoj predmet; da je imala priliku da delotvorno pobija tvrdnje i dokaze koje je iznela protivna strana; da su redovni sudovi saslušali i ispitali sve njegove tvrdnje, koje su, objektivno gledano, bile bitne za rešenje predmeta; da su činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku detaljno izneti i da su postupci, gledano u celini, bili pravični (vidi, *mutatis mutandis*, predmet ESLJP-a [García Ruiz protiv Španije](#), citiran iznad, stavovi 29 i 30; vidi, takođe, slučaj Suda br. [KI22/19](#), podnosilac *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42).
41. Sud zaključuje da navodi podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje koje je zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP, predstavljaju "nepotkrepljene ili neobrazložene navode" i da se moraju odbiti kao očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je precizirano u pravilu 34 (2) Poslovnika.
42. Povodom navoda podnosioca zahteva o povredi članova 46. i 54. Ustava, Sud ocenjuje da ovi navodi neće biti predmet ustavne ocene zbog toga što ne pokreću nijedno novo pitanje koje ranije nije ispitano u kontekstu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP (vidi slučaj Suda br. [KI215/21](#), podnosilac *Arbër Shkreli i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 15. februara 2022. godine, stav 93 i tu pomenute reference).
43. Sud, takođe, ocenjuje da navod podnosioca zahteva o povredi člana 22. Ustava ne može biti predmet ustavne ocene zbog toga što predmetna odredba samo nabraja međunarodne instrumente i sporazume koji su direktno primenljivi u Republici Kosovo i da nije u konkretnoj vezi sa okolnostima slučaja podnosioca zahteva.

Zahtev za privremenu meru

44. Sud podseća da podnosilac zahteva traži uvođenje privremene mere, sa ciljem "da se obustavi svaki sudski postupak, izvršni postupak, radnja ili odluka javnih organa do konačne odluke Ustavnog suda".
45. Sud ocenjuje da je već utvrdio da je zahtev neprihvatljiv i da ne smatra potrebnim da zasebno razmatra navode podnosioca zahteva o uvođenju privremene mere.
46. Shodno tome, zahtev za uvođenje privremene mere se odbija u skladu sa pravilima 44. i 45. Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 34 (2), 44, 45. i 48 (1) (b) Poslovnika, dana 17. januara 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za uvođenje privremene mere;
- III. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- IV. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- V. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

